

M Ä Ä R U S

Uuemõisa

23. märts 2006 nr 14

Ridala valla arengukava aastateks 2006-2015 vastuvõtmine

Muudetud Ridala Vallavolikogu 14. juuni 2007.a. määrusega nr 50 "Ridala Vallavalitsuse 23. märtsi 2006.a. määruse nr 14 "Ridala valla arengukava aastateks 2006-2015 vastuvõtmine" muutmine" ja Ridala Vallavolikogu 29. jaanuari 2009.a. määrusega nr 98 "Ridala Vallavalitsuse 23. märtsi 2006.a. määruse nr 14 "Ridala valla arengukava aastateks 2006-2015 vastuvõtmine" muutmine".

Määrus kehtestatakse Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lg 1 p 7 ja § 37 alusel.

§ 1. Arengukava

Võtta vastu Ridala valla arengukava aastateks 2006-2015 (arengukava lisatud).

§ 2. Arengukava avalikustamine

Arengukava avalikustada elektroonilises Riigi Teatajas, valla interneti kodulehel www.ridala.ee, Ridala Vallavalitsuse kantseleis aadressil Tallinna mnt 83 Uuemõisa alevik Ridala vald Läänemaa ja Ridala valla raamatukogudes.

§ 3. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kolmandal päeval pärast avalikustamist.

allkiri
Toivo Tomingas
Volikogu esimees

Ridala valla arengukava on dokument, mis määrab valla tasakaalustatud arengu pikemas perioodis - 2006-2015. See on kõigi vallas elavate ja asuvate isikute ühine dokument, kus on näidatud selged suunad säästlikuks ja jätkusuutlikuks arenguks. Arengukava vajalikkus tuleneb küll vastavast seadusesättest, kuid selle esmavajadus on oluline Euroopa Liidust lisarahade taotlemisel, sest rahastatavad eesmärgid peavad olema selles kavas selgelt kajastatud. Valla järjepidevaks arenguks uuendatakse kindlaksmääratud protseduuride kaudu arengukava igal aastal, kusjuures eelarve koostamisel arvestatakse alati korrigeeritud realisatsiooniplaani. Arengukava olemasolu peab tagama kindla liikumise soovitud suunas ja ressursside sihipärasema kasutamise ootuspärase eesmärkide saavutamisel. Seetõttu ootame vallaelanikelt ettepanekute tegemisega alati aktiivset kaasalöömist meie oma elukeskkonna kujundamisel.

Toomas Schmidt, vallavanem

Arengukava sisukord

Arengukava koostamise metoodika	4
Valdkondade iseloomustus ja omavahelised mõjud	5
Looduskeskkond	5
<i>Mõjud teistele valdkondadele</i>	5
Majanduskeskkond	6
<i>Mõjud teistele valdkondadele</i>	7
Elu- ja sotsiaalkeskkond	7
<i>Mõjud teistele valdkondadele</i>	8
Tehiskeskkond	8
<i>Mõjud teistele valdkondadele</i>	9
Omavalitsuse arenguvision ja valdkondade eesmärgid	11
Ridala valla visioon	11
Looduskeskkond	12
Majanduskeskkond	12
Elu- ja sotsiaalkeskkond	13
Tehiskeskkond	13
Valla tugevused, nõrkused, ohud ja muutusvajadus	15
Looduskeskkond	15
Majanduskeskkond	16
Elu- ja sotsiaalkeskkond	17
Tehiskeskkond	22
Strateegilised valikud eelistuste järjekorras	24
Arendusvaldkonnad	25
Looduskeskkond	25
Majanduskeskkond	26
Elu- ja sotsiaalkeskkond	27
Tehiskeskkond	29
Ridala valla eelistuste pingerida 2009 aastal	30
Arengukava rakendus	31

Arengukava koostamise meetodika

Käesolev arengukava on koostatud Ridala vallale aastateks 2006 – 2015. Arengukava koostamise eesmärgiks on põhiliste arengusuundade valimine ja nende põhjal realisatsiooniplaani koostamine.

Arengukavas kirjeldatud valdkondade valiku puhul lähtume teemadest, mis on olulised valla, kui terviku juhtimiseks ja arendamiseks. Nendeks valdkondadeks on:

Looduskeskkond
Majanduskeskkond
Elu- ja sotsiaalkeskkond
Tehiskeskkond

Arengukava koostamisel lähtume kahest tasandist, mille abil on kergem määratleda valla põhilisi arengusuundasid. Esiteks hetkeolukorra iseloomustus ja analüüs ning teiseks visioon ja arengueesmärgid. Nende tasandite vahele jääb muutusvajadus ehk tegevused, mida on vaja teha, et jõuda soovitud olukorrani. Muutusvajaduste analüüside tulemusena sündisid põhilised arendussuunad eelnimetatud valdkondadele.

Arendussuundade ja muutusvajaduste põhjal on koostatud realisatsiooniplaan, kus on täpselt määratletud sooritamist nõudvad tegevused, vajaminevad ressursid ning vastutajad. See loob selge ja mõõdetava plaani valla arendamiseks ning vajalike ressursside jaotamiseks.

Arengukava koostamine on kogu valla elanike ja vallavalitsuse töötajate koostöö. Arengukava koostamine käivitus 20. novembril 2002.a. valla aktiivi ühisseminaril. Esimese Ridala valla arengukava aastateks 2004-2010 võttis Ridala Vallavolikogu vastu 26. veebruaril 2004.a. määrusega nr 30.

Valdkondade iseloomustus ja omavahelised mõjud

Ridala valla iseloomustamisel on lähtutud neljast erinevast keskkonnast, kus on välja toodud põhilised märksõnad, mis iseloomustavad Ridala valda kõige paremini. Lisaks on toodud seosed teiste valdkondadega, kuidas mõjutab kirjeldatud valdkond teisi.

Looduskeskkond

- Ø Valla üldpindala 253,56 km²
- Ø Ulatuslik merepiir (72,4 km)
- Ø 78 saart ja laidu
- Ø 56 küla, 2 alevikku
- Ø Rahvusvahelise tähtsusega märgalad (madalad merelahed ja rannikumeri)
- Ø Rahvusvahelise tähtsusega linnualad
- Ø Väärtuslikud loodusmaastikud ja liigirikkad niidud (kadastikud, puis- ja rannaniidud, Pullapää neem, Puise poolsaar)
- Ø Matsalu Rahvuspark
- Ø Madala koormustaluvusega rannaalad
- Ø Loodusressursid (Ungru looduslik lubjakivi, roostikud, kadastikud)
- Ø Soojad laheveed
- Ø Pehme mereline kliima
- Ø Laiad võimalused loodusturismi arendamiseks
- Ø Looduspargid (Pullapää pankkallas, Paralepa parkmets)
- Ø Loodus- ja keskkonnakaitseliste piirangutega alad moodustavad valla territooriumist 64% (üldplaneeringuga laieneb ca 12%)
- Ø Looduskaitsealused üksikobjektid (10 objekti)
- Ø Pargid ja haljasalad (Uuemõisa, Mäemõisa ja Võnnu mõisapargid)

Mõjud teistele valdkondadele

Majanduskeskkond

- Ø Puidutööstus

- Ø Metsamajandus
- Ø Rannakalandus
- Ø Turismitalud (Lauri-Antsu, Tooraku, Mihkli)
- Ø Keskkonnasõbralik mahepõllumajandus
- Ø Lamba- ja lihaveisekasvatus
- Ø Piimakarjakasvatus
- Ø Teravilja-ja köögiviljakasvatus
- Ø Paekivi töötlemine
- Ø Põllutöö-ja teehooldusmasinate remont
- Ø Kaubandus

Elu-ja sotsiaalkeskkond

- Ø Looduskeskne elupiirkond
- Ø Loodushariduse osakaalu suurendamine valla koolide õppekavades
- Ø Üldine heakord

Tehniline keskkond

- Ø Erinõuded kaitsealade ehitistele (tihedus, kõrgus)
- Ø Lautrikohad (Haeska, Kiideva, Puise, Pullapää, Pusku)
- Ø Sadamad (Topu, Rohuküla)
- Ø Maaparandus

Majanduskeskkond

- Ø Puidutööstus
- Ø Metsamajandus
- Ø Rannakalandus
- Ø Turismitalud (Lauri-Antsu, Tooraku, Mihkli)
- Ø Keskkonnasõbralik mahepõllumajandus
- Ø Lihatööstus
- Ø Lamba- ja lihaveisekasvatus

- Ø Piimakarjakasvatus
- Ø Teravilja-ja köögiviljakasvatus
- Ø Paekivi töötlemine
- Ø Põllutöö-ja teehooldusmasinate remont

Mõjud teistele valdkondadele

Looduskeskkond

- Ø Jäätmekäitlusnõuded
- Ø Loodusturismi arendamine
- Ø Loodusobjektide säilitamine
- Ø Koostöö looduskaitseala valitseja ja maaomanike vahel

Elu-ja sotsiaalkeskkond

- Ø Kutseõpe (puidutööstus, ehitus, teenindus)

Tehniline keskkond

- Ø Infrastruktuuri loomine ja arendamine (teed, tänavad ja tehnovõrgud)

Elu- ja sotsiaalkeskkond

- Ø Avahooldus (hooldamine kodus)
- Ø Tihe koostöö Haapsalu tervishoiusüsteemiga
- Ø Tihe koostöö maakonna teiste hoolekandeesutustega
- Ø Ridala lasteaed-põhikool
- Ø Uuemõisa ja Asuküla algkoolid
- Ø Haapsalu Kutsehariduskeskus Uuemõisas
- Ø Kooli ettevalmistusrühm Uuemõisas
- Ø Laste mängurühm Asukülas
- Ø Huvihariduse toetamine Haapsalu huvikoolides

- Ø Arenev külaelu - külakultuur
- Ø Vabahariduslik tegevus
- Ø Kultuuripärand ja- traditsioonid
- Ø Külaraamatukogud Suure-Ahli, Panga ja Jõõdre külas ning Uuemõisa alevikus
- Ø Ridala spordiklubi (võrkpall, koroon, kergejõustik, jalgpall, rahvasport)
- Ø Rahvaspordi traditsioonid (Jüriöö jooks, Külade mängud, Rammumees)
- Ø Huvitegevus (tantsu-, käsitöö-, näiteringid jms)
- Ø Seltsitegevus (külaseltsid, seltsingud, ühendused)

Mõjud teistele valdkondadele

Looduskeskkond

- Ø Loodusressursside säästlik kasutamine
- Ø Haapsalut ümbritsev rõngasvald
- Ø Loodussõbralik elukeskkond
- Ø Rannaalade säilitamine

Majanduskeskkond

- Ø Alternatiivse ettevõtluse areng külades
- Ø Kohaliku ettevõtluse säilimine ja laienemine
- Ø Kutsehariduse toetamine

Tehniline keskkond

- Ø Õpilastransport
- Ø Interneti ühendusvõimaluste arendamine
- Ø Külaseltside hooned ja rajatised
- Ø Viidastamine

Tehiskeskkond

- Ø Sadamad (Rohuküla, Topu)
- Ø Lautrikohad (Haeska, Kiideva, Puise, Pullapää, Pusku)
- Ø Lennuväli
- Ø Riisipere-Haapsalu raudteetamm
- Ø Teedevõrk
- Ø Elektrivõrk
- Ø Vee- ja kanalisatsioonivõrk
- Ø Soojavõrk
- Ø Uuemõisa katlamaja
- Ø Pullapää prügil
- Ø Muinsusobjekt-Tubri muinaslinnus
- Ø Arhitektuurimälestised (Uuemõisa ja Haeska mõisakompleksid, Ungru ja Kilti mõisate peahoonete varemed, Nakama karjamõisa mõismaja, Ridala kirik ja kirikuaed)
- Ø Ajaloomälestised (Aleksander III mälestussammas, Ridala uus ja vana kalmistu)
- Ø Arheoloogiamälestised (27)
- Ø Kolm koolimaja (Uuemõisa ja Asuküla algkoolid, Ridala Põhikool)
- Ø Kutsehariduskeskus Uuemõisas
- Ø Seltsimajad (Haeska, Võnnu, Kiideva, Parila, Puise)
- Ø Spordisaal Panga külas
- Ø Ärikeskused Uuemõisas
- Ø Elamufond

Mõjud teistele valdkondadele

Looduskeskkond

- Ø Looduskeskkonna säilitamine läbi tehiskeskkonna arendamise
- Ø Pinnase reostuse vähenemine ja põhjavee kaitse
- Ø Tolmuvabad teed ja tänavad

- Ø Kaitsealade erinõuded
- Ø Ranna ja- kaldaalade piirangud

Majanduskeskkond

- Ø Ettevõtluse aktiveerimine
- Ø Konkurentsivõime mõjutamine
- Ø Turismiobjektide külastuskoormuse kasv

Elu-ja sotsiaalkeskkond

- Ø Elukeskkonna kvaliteedi tõstmine
- Ø Õppimis-ja sportimisvõimaluste parandamine
- Ø Külaelu aktiveerimine

Omavalitsuse arenguvision ja valdkondade eesmärgid

Ridala valla visioon

Ridala valla visioon on kirjeldatud järgmiste parameetrite abil:

Soovitud ja tõenäoline olukord

- Ø Noorte huvi kodukoha vastu
- Ø Mitmekesine keskkond (loodus + töö + pärandkultuur)
- Ø Hajutatud elukeskkonna säilitamine (külad)
- Ø Arenenud infrastruktuur
- Ø Rajatud ümbersõidutee Uuemõisa alevikust
- Ø Väljaarendatud äri- ja tööstuspiirkonnad Uuemõisas ja Kiltsis
- Ø Püsielanike arvu kasv
- Ø Alus-, põhi- ja kutsehariduse kättesaadavus
- Ø Looduskesksed piirkonnad (rahvuspark, looduskaitsealad)
- Ø Kvaliteetturismi arenemine
- Ø Lastehoiu teenuse kättesaadavus

Soovitud ja mittetõenäoline olukord

- Ø Hästi arenenud tööstuspiirkond (militaarehitiste tsoonis)
- Ø Logistikakeskus (lennuväli, raudtee, sadam)
- Ø Tolmuvabad teed
- Ø Riigi infrastruktuuri kiire areng
- Ø Hajutatud elukeskkonna säilimine
- Ø Taastuvenergia katab 50% valla vajadustest
- Ø Merereostuse riskide kadumine

Mittesoovitud ja tõenäoline olukord

- Ø Riigi infrastruktuuri aeglane areng
- Ø Piiratud valikuvabadus enesearendamiseks

- Ø Kvalifitseeritud tööjõu vähesus
- Ø Rannaala tihe asustus

Mittesoovitud ja mittetõenäoline olukord

- Ø Põllumajanduse kadumine
- Ø Väikeettevõtluse kadumine
- Ø Reostuse kasvamine
- Ø Loodusressursside kontrollimatu kasutamine
- Ø Pärandkoosluste kadumine

Lähtuvalt valla üldisest visioonist on erinevad eesmärgid püstitatud ka valdkonniti.

Looduskeskkond

- Ø Loodusressursside säästlik kasutamine
- Ø Väärtustatud looduskeskkonna säilitamine
- Ø Jääkreostuse kõrvaldamine (militaarjäätmel)
- Ø Puhkepiirkondade planeerimine
- Ø Loodusturismi tegutsemisloogika arendamine
- Ø Uued rahvusvahelised projektid
- Ø Loodushariduse ja loodushuvi toetamine ning propageerimine
- Ø Loodusobjektide eksponeerimine
- Ø Parkide ja haljasalade planeerimine
- Ø Kompaktselt asutatud asulate rohealade ja miljööväärtuslike alade väljaarendamine (pargid, mänguväljakud jne)
- Ø Jäätmekäitluse tõhustamine. Jäätmekogumispunktide baasil jäätmekäitluse korraldamine
- Ø Saasteobjektide likvideerimine (masuudihoidlad jms)

Majanduskeskkond

- Ø Rohuküla sadama arendamine

- Ø Orientatsioon loodus- ja puhketurismile
- Ø Majandusalaste välissuhete arendamise toetamine
- Ø Puidutööstuse arengu soodustamine
- Ø Ettevõtete vahelise koostöö toetamine
- Ø Info vahendamine ettevõtjatele
- Ø Rannakarjamaade kasutuse laienemine
- Ø Rannakalanduse toetamine
- Ø Turismitoote edasiarendamine
- Ø Energeetilise biotooraine kasutuselevõtu soodustamine (põhk, pilliroog, metsaraiejäätmed, energiavõsa)
- Ø Energiasäästu meetmete rakendamine
- Ø Taastuvenergia tootmise arendamine
- Ø Töökohtade loomine

Elu- ja sotsiaalkeskond

- Ø Vaba aja sisustamise võimaluste loomine
- Ø Noortekeskused Uuemõisa alevikus ja Panga külas
- Ø Alushariduse andmise tagamine Uuemõisas ja Asukülas
- Ø Lastehoiuteenuse korraldamine Uuemõisas ja teistes kompaktselt asustatud aladel
- Ø Sotsiaalkorterite remont ja sisustamine (Panga külas 5-toaline, Jõõdre külas 3-toaline)
- Ø Külamuuseum Kiidevas
- Ø Kogukonnateenuse väljaarendamine
- Ø Tööhõive probleemide lahendamine ja hõive suurendamine
- Ø Täiend- ja ümberõppe toetamine ja elukestva õppe ning vabaharidusliku tegevuse toetamine
- Ø Spordiväljakute ja lähiliikumisalade väljarendamine

Tehiskeskond

- Ø Juurdepääsuteede remont ja uute rajamine
- Ø Ühisveevärgi ja -kanalisatsioonirajatiste rekonstrueerimine ja uute ehitamine

- Ø Hajaasustuse veeprogrammi elluviimine (vanade kaevude puhastamine ja uute rajamine)
- Ø Jäätmemajanduse korraldamine
- Ø Kiltsi tööstusala planeerimine ja väljaarendamine
- Ø Uuemõisa kaugkütte piirkonna soojatootlikkuse tõstmine, energiasäästlike tehnoloogiate rakendamine ja taastuvenergia tootmise arendamine. Soojatorustike rajamine ja rekonstrueerimine
- Ø Loodussõbralike liikumisvõimaluste loomine (kergliiklusteed ja matkarajad)
- Ø Põliskülade miljööväärtuse taastamine ja säilitamine
- Ø Külade ja tehisobjektide tähistamine – viidad, skeemid, kaardid
- Ø Kogukonnakeskuste väljaarendamine
- Ø Munitsipaalhoonete rekonstrueerimine (Asuküla koolimaja, seltsimajad, spordihooned jne.)
- Ø Muinsuskaitse objektide ja arhitektuurimälestiste säilitamine, taastamine ja tähistamine
- Ø Liikluskorralduse edendamine (bussiootepaviljonid, liiklusmärgid, parkimise korraldamine)
- Ø Sademevete ärajuhtimissüsteemi väljaarendamine Uuemõisas, Paralepa piirkonnas ja teistes kompaktselt asustatud aladel
- Ø Eesvoolude puhastamine
- Ø Spordirajatised alevike ja külakeskustes
- Ø Munitsipaalhoonete piirete lisasoojustamine
- Ø Uuemõisa mõisakompleksi väljaarendamine

Valla tugevused, nõrkused, ohud ja muutusvajadus

Järgnevatel osades on analüüsitud valdkondade kaupa Ridala valla tugevusi, nõrkuseid ning võimalikke ohte. Eelpool toodud parameetrite alusel on välja toodud põhilised muutusvajadused, mis tagaksid vallale jätkusuutliku arengu.

Looduskeskkond

TUGEVUSED

- Ø Matsalu Rahvuspark
- Ø Kohalike elanike loodusthoidev mõtteviis
- Ø Kaunis ja mitmekesine mererannik
- Ø Karjakasvatust soosiv kliima ja maastik
- Ø Läänemaa jäätmejaam
- Ø Kaardistatud looduspiirkonnad

NÕRKUSED

- Ø Looduskeskkonna järelevalve korraldamatus
- Ø Vähene keskkonnateadlikkus
- Ø Heakorrastamata elamute ümbrused
- Ø Sademevete äravoolu korraldamatus
- Ø Puhastamata eesvoolud

OHUD

- Ø Lindude massilisest rändest tulenev nakkushaiguste (linnugriip) võimalik levik
- Ø Kontrollimatu saarte külastamine
- Ø Paikkonna elanike kõrvalejätmine kaitseala arendustegevusest
- Ø Rannaala üleasustamine
- Ø Kasutusest väljas olevad puurkaevud
- Ø Valglinnastumine

MUUTUSVAJADUSED

- Ø Uute loodusõppe- ja matkaradade rajamine
- Ø Karjakasvatuse soodustamine pärandkoosluse säilitamiseks (rannakarjamaad, puisniidud)
- Ø Loodusharidusliku tegevuse edendamine
- Ø Loodusturismi toote arendamine ja turismipaketi ülesehitamine
- Ø Loodusobjektide tähistamine
- Ø Heakorra parandamine
- Ø Mahajäetud ning ohtlike ehitiste likvideerimine
- Ø Saasteobjektide likvideerimine (masuudihoidlad jms)

Majanduskeskkond

TUGEVUSED

- Ø Turismi arenemise võimalused
- Ø Arenenud puidutööstus ja paetööstus
- Ø Mitmekesine käsitööstus
- Ø Logistilised võimalused (geograafiline asend)
- Ø Loomade karjatamine rannaaladel
- Ø Metsamaade rohkus
- Ø Haapsalu linn, kui turg toodetele ja teenustele

NÕRKUSED

- Ø Teede seisukord
- Ø Suvilapiirkondades puudub ühisveevärk ja -kanalisatsioon
- Ø Võimalikud tööstuspiirkonnad (Rohuküla, Kiltsi, Nõmme küla) vajavad täiendavaid investeeringuid militaarjätmetest puhastamiseks
- Ø Kivine põllumaa

- Ø Rändel viibivate lindude kahjustus viljapõldudel ja rohumaadel.
- Ø Hülge- ja kormoranikahjustus rannakalandusele

OHUD

- Ø Monopoolsus kommunikatsiooniteenuste pakkumisel
- Ø Ebamõistlikud keskkonnavalased piirangud
- Ø Koostöö kadumine maaomanike ja rahvusparki valitseja vahel
- Ø Merereostused

MUUTUSVAJADUSED

- Ø Majandustegevuse aktiveerimine
- Ø Kinnistutele avaliku juurdepääsu tagamine
- Ø Teede ja tänavate seisukorra parandamine
- Ø Loodusressursside säästlik kasutamine
- Ø Vallapoolne tugi kommunikatsioonide rajamisel (elekter, vesi ja kanalisatsioon)
- Ø Kiltsi tööstuspiirkonna ettevalmistamine arendamiseks
- Ø Rannakarjamaade laialdasem kasutuselevõtt
- Ø Turismiobjektide korrastamine
- Ø Kasutamata põllumaade heakorrastamine ja kasutamisalternatiivide leidmine
- Ø Tööjõu kvaliteedi tõstmine kutseõppe kaudu
- Ø Väikeettevõtluse ja kohaliku toote arendamine külades

Elu- ja sotsiaalkeskond

Elu ja sotsiaalkeskond on kõige rohkem ressursse võtlev valdkond ning seetõttu on jagatud see erinevateks osadeks, et kirjeldada täpsemalt erinevate osade hetkeolukorda ning määratleda muutusvajadused.

Sotsiaalhoolekanne ja tervishoid

TUGEVUSED

- Ø Suund koduhooldusele
- Ø Sotsiaalkorterite olemasolu
- Ø Soodne asukoht maakonnas teenuste kättesaamisel ja arendamisel

NÕRKUSED

- Ø Teenuste hulk on väike
- Ø Rehabilitatsiooniteenuste puudumine vallas
- Ø Sotsiaalkorterite halb seisukord
- Ø Kohtade vähesus eakate hoolekandeesutustes
- Ø Majanduslangusest tingitud tööpuudumise suurenemine

OHUD

- Ø Elanikkonna tervise üldine halvenemine
- Ø Eriarstiabi vähenev kättesaadavus
- Ø Vanemliku hoolitsuseta laste osakaalu suurenemine
- Ø Narkomaania, alkoholismi ja haiguste levik

MUUTUSVAJADUSED

- Ø Kogukonnateenuse väljaarendamine
- Ø Avahoolduse tõhustamine
- Ø Tugisüsteemi loomine (tugiisik)
- Ø Sotsiaalkorterite seisukorra parandamine
- Ø Riskigruppide (töötud, puudega inimesed) töövalmiduse tõstmine ning resotsialiseerimine ühiskonna-ja tööellu
- Ø Kutse-ja sotsiaalrehabilitatsiooni võimaluste loomise toetamine

Haridus ja noorsootöö

TUGEVUSED

- Ø Kvalifitseeritud pedagoogiline kaader
- Ø Optimaalse tugipersonali olemasolu koolides
- Ø Hariduskorraldus tagab alus-, põhi- ja gümnaasiumihariduse omandamise koolide teeninduspiirkondades ja lapsevanema poolt valitud haridusasutuses
- Ø Kutsehariduse omandamise võimalus koduvallas
- Ø Haridusvaldkonna eelistatus vallas
- Ø Koolide jätkusuutlikkus
- Ø Hea koostöö koolide ja omavalitsuse vahel
- Ø Huvihariduse ja -tegevuse toetamine

NÕRKUSED

- Ø Noorte pedagoogide kaadri volavus Ridala Põhikoolis
- Ø Lastehoiu võimaluste puudumine Uuemõisas
- Ø Spordirajatiste nõuetele mittevastavus koolides
- Ø Kohapealse kaadri puudumisel kooli ruumid kooliväliseks huvitegevuseks suletud (Ridala Põhikool, Asuküla Algkool)

OHUD

- Ø Noorte vähene initsiatiiv
- Ø Laste järelevalvetuse kasv

MUUTUSVAJADUSED

- Ø Noorsootöö arengukava rakendamine
- Ø Ridala Põhikooli peahoone rekonstrueerimine

- Ø Lastehoiu võimaluste loomine Uuemõisa
- Ø Uuemõisa lastekeskuse loomine
- Ø Kutsehariduskeskusega koostöö arendamine
- Ø Avatud noortekeskuste avamine Uuemõisas ja Panga külas
- Ø Noortele vabaaja sisustamiseks tingimuste loomine
- Ø Ametiõppe võimaluste mitmekesistamise toetamine
- Ø Noorte pedagoogide kinnistamine Ridala Põhikoolis töö-ja elukeskkonna parandamise kaudu

Kultuur, sport ja vaba aeg

TUGEVUSED

- Ø Kogutud kultuuri-ja ajaloopärand
- Ø Kauaaegsed kultuuri-ja sporditraditsioonid
- Ø Arenenud küla- ja seltsitegevus
- Ø Seltsimajade aktiivne kasutamine
- Ø Spordiklubi tegevus ja võimekas noorte järelkasv
- Ø Kultuuriloolised objektid ja vaatamisväärsused
- Ø Kodukandiliikumine
- Ø Tunnustatud isetegevuskollektiivid

NÕRKUSED

- Ø Spordirajatiste kehv olukord
- Ø Kogukonnakeskuste puudumine Uuemõisas ja Mäekülas
- Ø Raamatukogu ruumipuudus Asukülas
- Ø Puudulik infrastruktuur vaba aja veetmiseks

OHUD

- Ø Aktiivsuse kadumine külades
- Ø Noorte huvi kadumine kodukoha vastu

MUUTUSVAJADUSED

- Ø Seltsimajade renoveerimine
- Ø Kogukonnakeskuste väljaarendamine Uuemõisas ja Mäekülas
- Ø Vabaharidusliku tegevuse hoogustamine
- Ø Raamatukogude töökeskkonna kaasajastamine
- Ø Sinalepa raamatukogu üleviimine Ridala Põhikooli peahoonesse
- Ø Asuküla koolimaja teise korruse väljaehitamine
- Ø Maakodude omanike ja suvitavate kultuuritegelaste kaasamine paikkonna arengusse
- Ø Sinalepa spordisaali renoveerimine
- Ø Spordi- ja mänguväljakute edasiarendamine külades
- Ø Vaba aja veetmise infrastruktuuri uuenduse ja funktsionaalse mitmekesistamise toetamine
- Ø Sporditegevuse toetamine
- Ø Pärandkultuuri säilitamine

Tehiskeskond

TUGEVUSED

- Ø Säilinud muinsuskaitsemälestised
- Ø Erinevad logistilised võimalused (sadam, lennuväli, raudteetamm, maanteed)
- Ø Tehnopargi kommunikatsioonid
- Ø Koostatud projektdokumentatsioonid
- Ø Linnuvaatlusega seotud rajatised (Haeska, Kiideva ja Jugassaare linnuvaatlustorn)
- Ø Looduse- ja matkarajad (Kiideva-Puisse, Altmõisa, Haeska, Kiviküla)

NÕRKUSED

- Ø Amortiseerunud vee- ja kanalisatsioonisüsteemid
- Ø Lennuvälja kehv olukord
- Ø Kehvad ja tolmused teed
- Ø Raamatukogude ruumikitsikus Asukülas ja Panga külas
- Ø Spordirajatiste nappus
- Ø Väljaehitamata avatud noorte- ja lastekeskuste ruumid
- Ø Uuemõisa katlamaja soojatootmise madal võimsus
- Ø Uuemõisa kaugküttetrasside halb seisukord

OHUD

- Ø Vaatamisväärsete objektide hävinemine
- Ø Planeeritud tootmis- ja äripiirkonnad jäävad väljaarendamata
- Ø Planeeritud elamupiirkonnad jäävad väljaarendamata

MUUTUSVAJADUSED

- Ø Kiltsi-Nõmme-Rohuküla-Pusku, Herjava ja Paralepa-Valgevälja vee- ja kanalisatsioonitrasside rajamine
- Ø Uuemõisa algkooli sööklaruumide rekonstrueerimine
- Ø Ridala kiriku katuse uuendamine
- Ø Raamatukogude ruumikitsikuse lahendamine Asukülas ja Panga külas
- Ø Vee- ja kanalisatsioonisüsteemide uuendamine
- Ø Ohutute liiklemisvõimaluste loomine jalakäijatele ja jalgratturitele
- Ø Teede ja tänavate seisukorra parandamine ja tolmuvabaks muutmise
- Ø Spordirajatiste ehitamine
- Ø Avatud noorte- ja lastekeskuste ruumide väljaehitamine Uuemõisa alevikus ja Panga külas
- Ø Külade ja tehisobjektide tähistamine
- Ø Jäätmemajanduse korraldamine
- Ø Uuemõisa kaugküttepaigaldiste uuendamine
- Ø Mõisaparkide ja haljasalade planeerimine
- Ø Tänavavalgustuse võrgu arendamine
- Ø Endiste militaarobjektide taaskasutusele võtmine uutes funktsioonides
- Ø Supluskohtade rajamine Valgeväljale, Rohukülla, Pullapääle, Laomäele ja Pusku külla
- Ø Lautrikohtade ja väikesadamate väljaarendamine Topul, Puskus, Puises, Kiidevas ja Haeskas
- Ø Avatud internetipunktide väljaarendamine
- Ø Munitsipaalhoonete rekonstrueerimine

Strateegilised valikud eelistuste järjekorras

Üldplaneeringu koostamine

Vee- ja kanalisatsioonisüsteemide rajamine ja uuendamine

Ridala Põhikooli peahoone rekonstrueerimine

Lastehoiu võimaluste loomine Uuemõisa

Ridala lasteaia hoone küttesüsteemi rekonstrueerimine

Uuemõisa Algkooli sööklaruumide rekonstrueerimine

Ettevõtluskeskkonna arendamine

Ääsmäe-Haapsalu-Rohuküla maanteetrassi ümbersõidutee rajamise toetamine

Majanduspiirkondade väljaarendamine

Majandus- ja elupiirkondadele juurdepääsu kvaliteedi parandamine

Infrastruktuuri kaasajastamine

Jäätmekäitluse tõhustamine

Taastuvenergeetika arendamine ja uute energiasäästlike tehnoloogiate rakendamine

Tööjõu kvaliteedi parandusmeetmetes osalemine

Noorsootöö arengukava rakendamine

Noortele vabaaja sisustamiseks tingimuste loomine

Seltsitegevuse ja –majade arengute toetamine

Turismi- ja puhkemajanduse arengukava rakendamine

Loodussõbraliku elukeskkonna säilitamine ja parendamine

Loodusressursside jätkusuutliku kasutamise kontseptsiooni koostamine

Looduskeskkonna säilitamise ja arendamisega seotud projektide koostamine

Arendusvaldkonnad

Looduskeskkond

Arengusuundadest tulenevad muutusvajadused eelistuste järjekorras:

1. Jäätmekäitluse tõhustamine. Jäätmekogumispunktide baasil jäätmekäitluse korraldamine
2. Kompaktselt asutatud asulate rohealade ja miljööväärtuslike alade väljaarendamine (pargid, mänguväljakud jne)
3. Sademevete äravoolu süsteemide väljaarendamine
4. Saasteobjektide likvideerimine (masuudihoidlad jms)
5. Pusku lautri puhastamine
- Ø Eesvoolude puhastamine
- Ø Uute loodusõppe-ja matkaradade rajamine
- Ø Heakorra parandamine
- Ø Loodusharidusliku tegevuse edendamine
- Ø Mahajäetud ning ohtlike ehitiste likvideerimine
- Ø Loodusturismi edendamine Terra Maritima ühisprojektis
- Ø Loodusobjektide tähistamine
- Ø Karjakasvatuse soodustamine pärandkoosluse säilitamiseks (rannakarjamaad, puisniidud)

Ø Sarnase kaaluga tegevused

Majanduskeskkond

Arengusuundadest tulenevad muutusvajadused eelistuste järjekorras:

1. Energiasäästu meetmete rakendamine
 2. Taastuenergia tootmise arendamine
 3. Kiltsi tööstuspiirkonna ettevalmistamine arendamiseks
 4. Majandustegevuse aktiveerimine uute töökohtade loomise kaudu
 5. Väikeettevõtluse ja kohaliku toote arendamine külades
- Ø Loodusressursside säästlik kasutamine
 - Ø Rannakarjamaade laialdasem kasutuselevõtt
 - Ø Turismiobjektide korrastamine
 - Ø Tööjõu kvaliteedi tõstmine kutseõppe kaudu

Ø Sarnase kaaluga tegevused

Elu- ja sotsiaalkeskond

Arengusuundadest tulenevad muutusvajadused eelistuste järjekorras:

Sotsiaalhoolekanne ja tervishoid

1. Sotsiaalkorterite seisukorra parandamine
2. Avahoolduse teenuste edasiarendamine
3. Eakate hooldekodu kohtade tagamine maakonnas koostöös teiste omavalitsustega
4. Tööhõive probleemide lahendamine ja hõive suurendamine
5. Eakate ja puuetega inimeste toimetulekutoetavate teenuste arendamine ja mitmekesistamine
- Ø Esmatasandi arstiabi (perearstiteenuse) kättesaadavuse tagamine ja kättesaadavuse lihtsustamine kõikidele vallaelanikele
- Ø Riskigruppide (töötud, puudega inimesed) töövalmiduse tõstmine ning resotsialiseerimine ühiskonna- ja tööellu
- Ø Kutse- ja sotsiaalrehabilitatsiooni võimaluste loomise toetamine

Ø Sarnase kaaluga tegevused

Haridus ja noorsootöö

1. Alushariduse andmise ja lastehoiuteenuse korraldamine Uuemõisas
2. Avatud noortekeskuste avamine Uuemõisas ja Panga külas
3. Noortele vabaaja sisustamiseks tingimuste loomine
- Ø Täiend- ja ümberõppe toetamine ja elukestva õppe ning vabaharidusliku tegevuse toetamine
- Ø Noorte pedagoogide kinnistamine Ridala Põhikoolis töö- ja elukeskkonna parandamise kaudu

Ø Sarnase kaaluga tegevused

Kultuur sport ja vaba aeg

1.	Kodanikuühenduste jätkusuutlikkuse tagamine
2.	Sportimisvõimaluste parandamine Sinalepa spordisaalis
3.	Kogukonnateenuse väljaarendamine
4.	Spordiväljakute ja lähiliikumisalade väljaarendamine
5.	Kogukonnakeskuste väljaarendamine Uuemõisas ja Mäekülas
Ø	Sinalepa raamatukogu üleviimine Ridala Põhikooli peahoonesse
Ø	Vabaharidusliku tegevuse hoogustamine
Ø	Sporditegevuse toetamine
Ø	Maakodude omanike ja suvitavate kultuuritegelaste kaasamine paikkonna arengusse
Ø	Pärandkultuuri säilitamine
Ø	Vaba aja veetmise võimaluste mitmekesistamine

Ø Sarnase kaaluga tegevused

Tehiskeskond

Arengusuundadest tulenevad muutusvajadused eelistuste järjekorras:

1. Munitsipaalhoonete rekonstrueerimine (Uuemõisa lossis lasteaiaruumide väljaehitamine, Asuküla koolimaja, seltsimajad, Sinalepa spordihoone)
 2. Ühisveevärgi ja -kanalisatsioonirajatiste rekonstrueerimine ja uute ehitamine
 3. Soojatootmise võimsuse suurendamine Uuemõisas, energiasäästlike tehnoloogiate rakendamine ja taastuvenergia tootmise arendamine
 4. Kiltsi tööstusala planeerimine ja väljaarendamine
 5. Sademevete ärajuhtimissüsteemi väljaarendamine Uuemõisas, Paralepa piirkonnas ja teistes kompaktselt asustatud aladel
- Ø Jäätmemajanduse korraldamine
 - Ø Hajaasustuse veeprogrammi elluviimine (vanade kaevude puhastamine ja uute rajamine)
 - Ø Liikluskorralduse edendamine (bussiootepaviljonid, liiklusmärgid, parkimise korraldamine)
 - Ø Eesvoolude puhastamine
 - Ø Spordirajatiste ehitamine ja rekonstrueerimine alevikes ja külakeskustes
 - Ø Munitsipaalhoonete piirete lisaosustamine
 - Ø Uuemõisa mõisakompleksi väljaarendamine
 - Ø Uuemõisa mõisapargi projekteerimine
 - Ø Laste- ja tervisepargi väljaarendamine Mäemõisas
 - Ø Kiltsi-Nõmme-Rohuküla-Pusku, Herjava ja Paralepa-Valgevälja vee- ja kanalisatsioonitrasside rajamine
 - Ø Lautrikohtade ja väikesadamate väljaarendamine Topul, Puskus, Puises, Kiidevas ja Haeskas
 - Ø Avatud internetipunktide väljaarendamine
 - Ø Teede ja tänavate seisukorra parandamine
 - Ø Kinnistutele juurdepääsu kvaliteedi parandamine
 - Ø Uuemõisa Algekooli sööklaruumide rekonstrueerimine

- Ø Teede ja tänavate seisukorra parandamine ja tolmuwabaks muutmine
- Ø Ohutute liiklemisvõimaluste loomine jalakäijatele ja jalgratturitele
- Ø Endiste militaarobjektide taaskasutusele võtmine uutes funktsioonides
- Ø Avatud noorte- ja lastekeskuste ruumide väljaehitamine Uuemõisa alevikus ja Panga külas
- Ø Külade ja tehisobjektide tähistamine
- Ø Tänavavalgustuse võrgu arendamine
- Ø Supluskohtade rajamine Valgeväljale, Rohukülla, Pullapääle ja Laomäele

Ø Sarnase kaaluga tegevused

Ridala valla eelistuste pingerida 2009 aastal

1. Munitsipaalhoonete soojustamine ja rekonstrueerimine (Uuemõisa lossis lasteaiaruumide väljaehitamine, Asuküla koolimaja, seltsimajad, Sinalepa spordihoone)
2. Ühisveevärgi ja -kanalisatsioonirajatiste rekonstrueerimine ja uute ehitamine
3. Soojatootmise võimsuse suurendamine Uuemõisas, energiasäästlike tehnoloogiate rakendamine ja munitsipaalhoonete energiasäästlikumaks muutmine
4. Parkide väljaarendamine Uuemõisas, Mäemõisas ja Asukülas
5. Kompaktselt asutatud asulate rohealade ja miljööväärtuslike alade väljaarendamine (pargid, mänguväljakud jne)
6. Eesvoolude puhastamine
7. Sademevete äravoolu süsteemide väljaarendamine
8. Saasteobjektide likvideerimine (masuudihoidlad jms)
9. Tööstusalade väljaarendamine
10. Jäätmekäitluse tõhustamine

Arengukava rakendus

Ridala valla arengukava on koostatud kümneks järgnevaks aastaks (2006-2015).

Arengukava rakendus-ja muutmisprotseduurid:

Hiljemalt iga aasta 1. detsembriks vaatab vallavolikogu (edaspidi volikogu) arengukava läbi ja võtab vastu otsuse arengukava muutmise kohta.

Arengukava ja selle muutmise eelnõu peab olema arutamisel vähemalt kahel volikogu istungil.

Arengukava muutmisettepanekud tuleb esitada vallavalitsusele kirjalikult iga aasta 1. jaanuariks.

Muutmisettepanekute alusel koostab vallavalitsus arengukava muutmise eelnõu ja esitab selle vallavolikogu istungile esimesele arutelule, mis toimub iga aasta jaanuari viimasel nädalal.

Seejärel toimub eelnõu avalikustamine valla interneti kodulehel: <http://www.ridala.ee>, vallavalitsuse kantseleis ja valla raamatukogudes. Huvitatud isikutel on võimalik arengukava muutmise eelnõu kohta esitada kirjalikke ettepanekuid vallavalitsuse aadressil ja elektronposti teel: info@ridala.ee kuni iga aasta 15. veebruarini.

Ettepanekuid esitanud isikutele teatab vallavalitsus oma seisukoha, kas posti teel tähtsaadetisena edastatud kirjaga või elektronpostiga enne arengukava muutmise otsuse vastuvõtmist volikogu poolt.

Arengukava realiseerimise plaan järgnevaks eelarveaastaks kinnitatakse koos vallaeelarve vastuvõtmisotsusega.

Realiseerimise plaani muudatused ja täitmise aruande kinnitab vallavolikogu.

Vastuvõetud ja muudetud arengukava üks eksemplar edastatakse Lääne Maavalitsusele ja Maakonna Arenduskeskusele.